SVOBODA UKRAINIAN DAILY
СВОБОДА УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 143. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 29, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 29-го ЛИПНЯ 1992. Ч. 143. РІК XCIX.

У СЕВАСТОПОЛІ СВЯТКУВАЛИ ДЕНЬ ФЛЬОТИ

Київ (УНІАР). — В неділю, 26-го липня, у день святкування Дня Військово-Морської Фльоти, Президент України Леонід Кравчук звернувся з привітанням до військових моряків і ветеранів військово-морської фльоти України, суднобудівельників і судноремонтників та працівників оборонної промисловости.

Це свято традиційно відзначалося військово-морськими силами СССР в попередні роки, а тепер, коли в Україні ще не встановлено свого, домовилися влаштувати спільне водно-спортивне свято військово-морських сил України та інших держав СНД. В Південній Бухті Севастополя святкуванням приглядались командуючий військово-морськими силами України Борис Кожин та командуючий Чорноморською фльотою Ігор Касатонов. На центральній трибуні були також ветерани фльоти, гості з інших країн Співдружности.

Привітання Л. Кравчука передали українське радіо і телевізія. Президент, між іншим, сказав: „Українська держава надає величезного значення військово-морським силам, що відіграють важливу ролю у захисті морських рубежів, які є впливовим чинником гарантування безпеки і миру.

Наш народ високо оцінює історію фльоти, подвиги моряків в ім'я батьківщини. Моряки-чорноморці у складних умовах формування ВМС України і фльоти Російської федерації на базі Чорноморської фльоти наполегливо вдосконалюють морську вивчу, докладають зусиль, щоби виключити взаємні конфлікти і протистояння, справедливо, в інтересах Росії і України, вирішити долю фльоти двох великих морських держав. Самовідданою працею суднобудівників і судноремонтників, працівників оборонної промисловости створюється нове покоління кораблів України, які посядуть гідне місце у складі фльоти нашої незалежної держави. Сьогодні всі повинні бути впевнені у тому, що права і свободи громадян на території України, гарантовані конституцією і законодавством нашої держави, будуть неухильно дотримуватися. Вітаю і поздоровляю усіх військових моряків і ветеранів фльоти, працівників суднобудівельної, судноремонтної, оборонної промисловости з Днем ВМС фльоти. Бажаю вам міцного здоров'я, щастя, успіхів у службі і праці на фльотах двох суверенних держав — України і Російської федерації на благо зміцнення дружби між народами в інтересах їх рівноправного співробітництва, миру і добробуту в кожній родині".

Свято закінчилося артилерійським салютом.

Напередодні святкувань, тобто 25-го липня, відбулася зустріч контр-адмірала Кожина і представників військової Ради Чорноморської фльоти, а також Касатонова. Вони обговорили питання, пов'язані із несанкціонованим виходом сторожового корабля СКР-815 до Одеси. Б. Кожин визнав, що це зроблено у порушення статті 14 дагомиських угод і у зв'язку із цим досягнуто домовлення взяти під контролю такі дії. Були обговорені питання, пов'язані із можливим створенням міждержавної комісії контролі за подітом фльоти. Передбачається, що комісія буде складатися із представників Росії, України, Кримської ВР і представників адміністрації міста Севастопіль та Севастопільської Міської Ради.

Як повідомила Інформаційна Служба УРП, на борт сторожового корабля N815, який перебуває в Одеському порті, надійшла привітальна телеграма з естонського підводного човна „Лембіт". „Захоплені вашим подвигом, — сказано у телеграмі, — з давніх часів українці і естонці володіли своїми морями і берегами. Нехай же майорять над кораблями наші прапори".

Віцепрем'єр В. Симоненко говорить про замкнуте коло

Київ (УНІАР). — У вівторок, 21-го липня, перший віцепрем'єр України Валентин Симоненко та координатор технічної допомоги країнам колишнього СССР Мінгареллі підписали програму надання технічної допомоги Україні на 1992 рік. Як повідомляє Леонід Кістерський, програма передбачає оплату Україною інтелектуальних послуг на кілька десятків мільйонів долярів щорічно.

У середу, 22-го липня, газета „Комсомольская Правда" надрукувала інтерв'ю з В. Симоненком, якому 51 рік і який несподівано для всіх став першим віцепрем'єром України, замість звільненого Володимира Ланового.

Як пише кореспондент А. Мілкус, В. Симоненко був першим в історії Одеси посадником міста. Раніше працював директором великого комбінату, другим секретарем Одеського міськкому КПУ і головою міськвиконкому. Працюючи на посаді посадника Одеси, а пізніше представником Президента, він робив усе для створення там вільної економічної зони. В його кабінеті замість портрета вождя висить фото, на якому зображено шпиль „Перемоги", оскільки В. Симоненко — майстер спорту з альпінізму.

Під час інтерв'ю, він назвав В. Ланового теоретиком, яких нині багато, але не реформатором. „Сьогодні всі критикують Уряд, Уряд критикує парлямент, парлямент — Президента, а Президент — Уряд. Створюється замкнуте коло, яке породжує колективну безвідповідальність, — сказав Симоненко. — Нині висувати чергову програму, це — втрачати час. Потрібен чіткий плян дій для реалізації вже існуючих плянів... Це моє найперше завдання".

За словами Симоненка, чорноморське пароплавство має давати державі сотні мільйонів прибутку, а воно працює лише на себе. Те ж саме він думає про інші структури. А щодо допомоги Україні, то вона повинна надаватися не як старцеві, а як особі, котра має багато життєвих сил. Тобто, потрібна взаємовигідна співпраця, яка збагатить не лише Україну, але й партнерів. „Рівень цін не повинен регулюватися, — твердить В. Симоненко. Ми можемо тільки дати людям нині заробити".

Щодо співпраці з Росією, то „вона повинна бути найтіснішою, не кажучи вже про інтеграцію однієї економіки в другу".

У Червонограді поставлять пам'ятник

Червоноград (УНІАР). — Тут від 26-го липня мешканці та гості міста мають змогу оглянути проєкт пам'ятника на честь незалежности України. Пам'ятник плянується спорудити у шахтарському місті Червонограді на Львівщині.

Проєкт його виставлений у приміщенні Червоноградської Міської Ради. На тлі стилізованого хреста — постать воскреслого Ісуса, як символ оновлення та відродження суверенної української держави. Такий задум автора, мистця Василя Войтовича.

В. Ткач і В. Фіппс здобули літературну нагороду

Бостон. — Дві найбільш активні членки театральної українсько-американської групи "Яра", що з успіхом минулого літа перебували в Україні та раніше виступала у відомому експериментальному театрі Ля Мама в Ню Йорку з двома виставами „Світло зі сходу" і „Вибух", режисер групи Вірляна Ткач і її співробітниця Ванда Фіппс, отримали літературну нагороду для перекладачів „Агні", яку дає літературна газета в Бостоні. Співспонзором нагороди є Бостонський університет, зглядно його програма для письменників.

Молоді театральні літератори отримали нагороду за свій переклад поеми Наталки Білоцерківець п. н. „Травень". Темою поеми є чорнобильська катастрофа.

Це вже не перший переклад, що його спільно зробили ці дві товаришки праці. Вони перекладали ряд поезій на тему Чорнобиля і вибір з поезій Павла Тичини, усі із них використані у двох виставах експериментального театру „Яра" на виступах у Ню Йорку та Харкові.

В. Ткач закінчила Колюмбійський університет і спеціялізувалася в театральному мистецтві, пишучи працю про Леся Курбаса, яка була опублікована. Вона постійно пише також власні поезії.

В. Фіппс була видавцем поетичного календаря Ню Йорку і її поезії є дуже популярні. У 1991 році вона дістала стипендію для вивчення сучасної поезії і тепер є координатором поетичної програми в церкві св. Марка в Ню Йорку.

Хор „Думка" виступить на оселі УНСоюзу

Хор „Думка" з Ню Йорку.

Союзівка. (Г. Колесса). — Наступного вікенду на оселі УНСоюзу відбудуться такі мистецькі імпрези: у суботу, 1-го серпня в залі „Веселки" — концерт хору „Думка" з Ню Йорку, початок о год. 8:30 вечора. У суботу та неділю в головному будинку проходитимуть дві виставки картин — Христини Головчак-Дебарні та Вінкентія Овсака.

Як дізнаємося від диригента та мистецького керівника хору „Думка" Василя Гречинського, вищеназваний концерт складатиметься з двох частин. Тематика першої з них буде присвячена річниці проголошення незалежности України, в другій частині будуть виконані нові в репертуарі хору твори. Отже, в першій частині прозвучать такі твори як „Камо піду" М. Лисенка, „Родимий край" А. Кос-Анатольського, „Живи, Україно" М. Гайворонського і „Люблю тебе, Україно" Марка Костецького. Між першою та другою частинами виступить жіночий ансамбль хору „Думка" під керівництвом Михайла Лева. Також співатиме дует, який складається з учасників хору.

У другій частині будуть виконані дві лисенківські обробки народних пісень „Стелися, барвінку" та „Ой, у полі три криниченьки" (ці твори, як і „Камо піду" — з програми концерту, присвяченого 150-річчю від дня народження видатного класика української музики М. Лисенка), „В гаю зелененькім" Філярета Колесси та „Вечірня пісня" Ященка в обробці американського композитора Джефрі Бейкера. Автор останнього твору-американець, мешканець Ню Йорку, який не володіє українською мовою, але почувши спів хлоп'ячого хору „Дударик" зі Львова, так захопився, що почав цікавитися українськими народними піснями і зробив кілька їх обробок. Заключним твором концерту буде композиція Григорія Давидовського „Кобза".

В. Гречинський з приємністю відзначив, що склад „Думки" постійно поповнюється новими силами, що дозволяє надіятися на ще більший успіх.

Інспектори ООН знову прибули до Іраку

Ню Йорк. — Ірак погодився допустити інспекторів ООН для перевірки будинку міністерства сільського господарства у Багдаді. Тим самим тритижневий конфлікт, який загрожував вилитися у збройну сутичку, хоч на деякий час може бути вирішений. Не виключає сумніву, що Ірак пішов на поступки перед загрозою військового удару з боку З'єднаних Стейтів і їх союзників.

Шведський дипломат Рольф Екеус, який очолює групу інспекторів ООН, заявив, що надзвичайно радий з такої зміни подій. Р. Екеус кілька днів вів переговори з іракським амбасадором в ООН Абдулом аль-Анбарі і ці переговори закінчилися поступкою з боку іракського керівництва. Аль-Анбарі також відзначив, що задоволений підсумками переговорів.

У неділю, 26-го липня, президент Джордж Буш виступив на пресовій конференції у Вашингтоні і сказав, що зовсім не задоволений досягнутою угодою. Він попередив Ірак, що нові порушення резолюцій ООН можуть привести до збройного конфлікту. Президент також підкреслив, що Ірак продовжує порушувати й інші умови припинення вогню від війни минулого року. Багдад відмовився продати свою нафту на суму 1.6 біл. дол., щоб частково розплатитися за шкоду, нанесену Кувайтові.

У Багдаді в неділю і понеділок тривали демонстрації на підтримку С. Гуссейна. Щоб добитися згоди Іраку, ООН, з свого боку, також пішла назустріч Іракові. Р. Екеус погодився змінити склад комісії інспекторів — включити туди більше европейців і зменшити кількість американців. Американські інспектори, яких Гуссейн обвинувачує у шпигунстві проти його країни залишаться ззовні будинку міністерства сільського господарства, а інші члени комісії — представники Німеччини, Фінляндії, Швеції і Швайцарії — зможуть оглянути міністерство зсередини.

Хоч ООН і вдалося схилити Ірак до співробітництва, мало надії, що спостерігачі доб'ються позитивних результатів. У будинку міністерства були сховані матеріяли, зв'язані з проєктами розроблення нуклеарної зброї, але тепер вони напевно зникли.

У СВІТІ

В ІНТЕРВ'Ю ІТАЛІЙСЬКІЙ газеті „Стампа" колишній президент колишнього СССР Михаїл Горбачов заявив, що йому стало відомо про створення в Росії спеціяльної групи, яка займається його дискредитацією. Він вважає, що це робиться з метою змусити його виїхати з країни. Московська газета „Правда" у зв'язку з цим висловлює припущення, що Горбачов вигадав історію про „спеціяльну групу", щоб мати привід втекти з Росії.

ЧЕСЬКА РЕСПУБЛІКА не збирається повертати судетським німцям власність, конфісковану у них після Другої світової війни. Про це заявив прем'єр-міністер Чехії Вацлав Клявс. Майже 3 мільйони судетських німців було вигнано з Чехо-Словаччини в 1945-46 роках за посібництво нацистам. Згідно з діючими тепер законами, поверненню підлягає тільки власність, конфіскована після 25-го лютого 1948 року.

ВЛАСТІ РУАНДИ і антиурядовий Руандійський патріотичний фронт досягли угоди про припинення громадянської війни. Переговори відбувалися в танзанійському місті Аруша. Збройний конфлікт в Руанді почався в 1990році як наслідок міжетнічного розбрату між землеробами племени гуту і скотарями племени тутсі. За час воєнних дій понад 200,000 осіб змушені були залишити рідні краї.

ВПЕРШЕ ЄГИПЕТ відкрито звинуватив Лібію, Судан, Іран і Ірак в тому, що вони сприяють розповсюдженню екстремізму на території Єгипту. Виступаючи на семінарі правлячої Національ-демократичної партії, заступник прем'єр-міністра Юсеф Валі заявив, що ці країни постачають зброю для екстремістичних організацій в Єгипті. За його словами, вони також вербують молодь у злочинні групи, діяльність яких спрямована на підірвання стабільности і безпеки країни.

АННЕТ ФІШЕР, ГОЛОВА міжнародного виконавчого комітету впливової правозахисної організації Міжнародна амнестія, загинула в Лондоні в автомобільній катастрофі.

В НЕДІЛЮ, 26-ГО ЛИПНЯ, в Кабулі вбито Абдул-Ахмеда Валусі, одного з керівників афганського міністерства закордонних справ. Відомо, що раніше він належав до марксистської партії Халк, на совісті якої масові вбивства афганських дисидентів. Відтак Валусі був амбасадором Афганістану в Бангляде́ш і Східній Німеччині.

ПРЕМ'ЄР КИТАЮ ЛІ ПЕН охарактеризував висунутий патріярхом китайських реформ Денгом Шіаопінгом новий курс на ринкові перетворення в суспільстві як „крутий поворот до зовнішнього світу". Мова йде про те, що Китай має намір створити необхідні для діяльности закордонного капіталу умови на нових територіях. Найбільш перспективним економічним і технічним проєктом буде освоєння долини великої китайської річки Янцзе.

НА ПІВНІЧНОМУ СХОДІ Срі Лянки бойовики з організації „Тигри визволення Тамілу" прилюдно стратили десять цивільних осіб. Всі десятеро були тамілами. Їх звинуватили в колябарантстві і шпигунстві на користь центральних властей.

ВІД 1-ГО ДО 5-ГО ЛИСТОПАДА в Закарпатті під егідою ЮНЕСКО відбудеться міжнародний форум „Слов'янські культури на межі XXI сторіччя". Цьому сприяла діяльність створеного при Ужгородському університеті Інституту карпатознавства. Невдовзі тут буде засновано журнал „Слов'янознавство". З 1-го вересня відкривається також дворічна школа бизнесу, яку фінансуватиме уряд Великобританії.

СПРАВУ І. ДЕМ'ЯНЮКА ЗНОВУ ОБГОВОРЮЮТЬ НА СТОРІНКАХ ПРЕСИ

Вашінгтон. — Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс", Стефен Лабатон, інформує у числі з 28-го липня, що адвокат Івана Дем'янюка, українця з Клівленду, робітника на автомобільних фабриках Форда, Йорам Шефтель, знову обвинуватив Департамент юстиції ЗСА, що його урядовці, зокрема урядовці ОСІ, приховали важливі документи отримані з СССР, які стверджують, що І. Дем'янюк не був здегенерованим злочинцем в гітлерівському концтаборі Треблинка, який вживав псевдонім „Іван Грозний", це як стверджували свідки прокуратури.

Позбавлення американського громадянства, видача його в руки ізраїльського правосуддя, смертний вирок в Єрусалимі і знущання над ним політичних чинників — все це наслідки кривоприсяги старшого віку переживців, які шукали пімсти за доконані злочини гітлерівців над ними і їхніми родинами, але пам'ять яких треба було поставити під сумнів з огляду на вік, — заявив кореспондентам адвокат Дем'янюка.

Очевидно, департамент юстиції у Вашінгтоні заперечує ствердження адвоката, родини і приятелів засудженого, особливо ствердження, що Вашінгтон складає під сукно усі отримані з СССР документи, у яких було ствердження, що „І. Грозним" була людина на ім'я Іван Марченко і зізнанні інших свідків, які знали „Грозного", зустрічалися з ним кожного дня і їхні записи людини-злочинця діяметрально відрізняли ся від зізнання „пережильців", тобто тутешніх свідків.

Не зважаючи на те, що апеляційний суд в Синсинаті, Огайо, закрив справу І. Дем'янюка, кажучи, що Департамент юстиції вияснив, що жодних документів у справі Дем'янюка не приховував, але сумнів у цій справі далі існує. Й. Шефтель шукає тепер можливости переглянути документи Департаменту юстиції, у яких нібито сказано, що Дем'янюка видано Ізраїлеві помилково, але суд в Синсинаті не має юрисдикції відкрити нову справу.

Багато правдивих інформацій в цій справі передав засобам масової інформації конгресмен Джеймс А.Трафікант, демократ з Огайо, який, запізнавшись зі справою Дем'янюка, багато допомагав інформаціями і інтервенціями, а навіть відбув поїздку до Москви і Києва у пошуках за документаціями.

Верховний суд в Ізраїлі поки що мовчить, а прокуратор Міхаель Шакет шукає нових „документів" і нових „обвинувачень" у злочинах, щоб не допустити до злагіднення справи І. Дем'янюка, а вже в ніякому разі не допустити до його звільнення з тюрми, що сильно вдарило б по ізраїльському судівництву і „американських приятелях", — кажуть деякі спостерігачі, які слідкували за перебігом процесу і процедурою обвинувачень.

В АМЕРИЦІ

АМЕРИКАНСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ змагунів і змагунок у числі 607 осіб гідно репрезентувала свою країну на офіційному відкритті Олімпійських ігор у Барсельоні. Треба також підкреслити й те, що американські змагуни мали вже й деякі успіхи у перших своїх спробах: олімпійська дружина кошівки перемогла дружину Анголі висідом 116 до 48, Нелсон Дібел здобув золоту медалю у плаванні грудним стилем на 100 м., з жінок срібну медалю у плаванні вільним стилем на 100 м. здобула Дженні Томсон, а Саммер Сендерс здобула бронзову медалю у плаванні змінним стилем на 400 м. Отже вже у перших спробах американські спортовці здобули три медалі для ЗСА, що є тільки на одну медалю менше від Китаю, як на таку трагічну подію, як смерть батька одного із плаваків.

АНАЛІТИКИ ЗАВВАЖУЮТЬ, що цей виборчий рік починає ставати очищенням особистих провин кандидатів, зокрема зі сторони Демократичної партії Билла Клінтона і його партнера Ала Ґора. Вони уважають, що особисті сповіді перед виборцями є в порядку, коли ідуть в парі з конкретними політичними та економічними пропозиціями. Одначе в цьому випадку на думку знавців є забагато емоційних виявів при цілковитому ігноруванні важливих питань з політики та економіки.

ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ ДАН КВЕЙЛ, згідно із традицією своєї Республіканської партії, шукав виборчих голосів серед відвідувачів автових перегонів у Телладега, Алабама. Уважаючи, що учасники такого роду спроту є у переважаючій більшості виборцями середньої заробіткової кляси з нахилом голосувати за республіканськими кандидатами, віцепрезидент зовсім слушно вибрав цю імпрезу. Знавці виборчої політики завважують, що хоча багато із лав постійних республіканських виборців мають свою сумніви то більшість з них залишаються вірними своїм кандидатам Джорджеві Бушеві та Денові Квейлові.

ПРИБІЧНИК КОЛИШНЬОГО президента Рональда Регена у понеділок, 27-го липня, заперечив вістку, яку надрукувала газета „Вашінгтон Пост" про те, що незалежний слідчий Іран-контра афери застановляється над оскарженням у цій справі також і Рональда Регена. Крім того, речниця Р. Регена Кетерін Ґолдберґ у заяві до преси та інформаційних агентств стверджує: „Ми отримали запевнення від незалежного слідчого, колишній президент Рональд Реген не є прицілом його слідства".

ЛЕТУНСЬКА ПОВІТРЯНА лінія „Делта" звітувала минулого тижня, що понесла втрати на 180.2 міл. дол. в останньому кварталі, а це в свою чергу піднесло загальні втрати фірми у минулому фінансовому році до 506.3 міл. дол. Хоча ці втрати були припускаємими після того, як „Делта" перейняла багато майна інших повітряних ліній, які збанкрутували, то все таки ці обставини змушують повітряну лінію „Делта" зменшити кількість своїх працівників на 5 відсотків. Головний фінансист „Делти" Томас Рок, мол., уважає, що причиною втрат є в першу чергу дальше існуючий слабий економічний стан в країні та недавні 50 відсоткові знижкові квитки у цілій летунській індустрії.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00.
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Знову Саддам Гуссейн

Від часу закінчення війни 28-членної міжнародної коаліції проти Іраку — все ще нема миру: тільки існує перемир'я, підписане Іраком та Організацією Об'єднаних Націй. Формально — Америка не має ніякого конфлікту з Іраком. Формально й оту війну не вела Америка, а Міжнародна коаліція з уповноваження від Ради Безпеки ООН. Пригадується, як-то штудерно президент Джордж Буш видістав одну за одною потрібну йому резолюцію Ради Безпеки ООН: разом усіх 10, щоб оту війну леґалізувати. На цьому місці вже не раз стверджувано, що президент Буш зробив страшну історичну помилку не послухавши геніяльного стратега, генерала Шварцкопфа, щоб продовжити війну на кілька днів, помаршувати відкритим шляхом до Багдаду і там скинути диктаторського президента Саддама Гуссейна та підписати мир з новим демократичним іракським урядом. Буш стояв на формалістичному становищі, що ціллю війни було визволення Кувайту з-під окупації Іраку, ціль цю осягнено, небезпека заволодіння Іраком цілого могутнього середньо-східнього нафтового басейну минулася і тому нічого далі зберігати під зброєю понад півмільйонову армію на пустині Савдійської Арабії.

Проголошення Бушем об'єднаним Палатам Конґресу переможного закінчення війни у рекордово короткому часі з мінімальними людськими втратами — піднесло популярність Буша до небувалих висот. Але його надія, що коло 40,000 іракських полонених, вернувшися до дому скинуть Саддама Гуссейна з влади — не здійснилася: Саддам Гуссейн зумів переконати примітивні маси свого народу, що він і ввесь його народ впали жертвою американської аґресії. Економічні санкції, проголошені Об'єднаними Націями, вдарили по низах народу, а не по панівній військовій верхівці. Стрижень збройних сил Іраку з елітарною Республіканською Ґвардією залишився незаторкненим. Гуссейн брутально здавив повстання курдів, яким Америка не поспішала з допомогою (дальша помилка Буша), Гуссейн розбудував свою армію до передвоєнної сили та — найголовніше — почав саботувати суворі постанови перемир'я Організації Об'єднаних Націй мала і по нинішній день має величезні труднощі з переведенням в життя клявзулі перемир'я, що Ірак має знищити всю свою газову й хемічну зброю та знівечити свої досвіди над здобуттям атомової зброї.

У минулому тижні знову значно загострилися відносини між Об'єднаними Націями й Іраком. Саддам Гуссейн і Рада Безпеки ООН опинилися були в ситуації, яка подобала на забаву кота з мишею. Коли ООН рішуче домагалися допущення її фахової контрольної експедиції до перевірення дійсного стану зброї для масового вбивства — Гуссейн дозволяв на приїзд таких контролерів і ніби співпрацював з ООН. Коли вони приїздили — шиканував їх і робив такі труднощі, що всі їх зусилля кінчалися невдачею. У минулому тижні Саддам Гуссейн зорганізував у Багдаді таку масову демострацію, проти прибулої 16-ти членної групи фахових контролерів, що Організація Об'єднаних Націй, боячися загину тих своїх людей, — відкликала їх. Появилися одверті голоси за поведення проти Іраку нової збройної дії. Виконавцем знову була би Америка. Президент Буш заявив, що він ніякої військової акції поза межами Америки не вестиме без згоди від союзників. Чуємо, що Англія і Франція не мали б нічого проти такої акції з виразною ціллю позбутися врешті Саддама Гуссейна, найгрізнішого ворога західнього світу, але ніби цим разом не можна би позискати для такої нової війни проти Іраку — решту арабського світу. Однак до мілітарної акції проти Іраку не дійшло, бо Саддам Гуссейн погодився на дальшу перевірку контрольної експедиції ООН. Очевидно, теперішня військова дія була б на куди меншу міру, як це було за першим разом. Читаємо, що популярність Саддама Гуссейна впала вже в народі і що невдоволення закралося у ряди війська. В недавному часі, у червні цього року, збунтувалися частини війська, але Саддам Гуссейн дізнався впору про ту змову і зумів в корені здавити її та покарати смертю головних змовників, між ними й одного генерала. Цю вістку принесла американська військова розвідка і ця вістка виявилася правдивою, бо потвердили її також англійські і французькі чинники. Тепер ніби мала би діяти координація внутрішнього заворушення в Іраку з інтервенцією нової — вужчої — коаліції з Америкою у проводі.

Все це здогади і пляни ,,вилами на воді писані". Все у світі можливе і можна здогадуватися, що Організація Об'єднаних Націй і в дальшому не скапітулює перед Саддамом Гуссейном.

Мирослав Семчишин

ЩО НАС ТРИВОЖИТЬ?

II

Оці два факти дають нам право ствердити, що вони не відокремлені і що в інших більших містах України чорносотенна мафія робить свою кертичну роботу, спрямовану на провал української держави.

До цих тривожних фактів, ареною яких стала сьогоднішнього часу Україна, зайняла теж становище Рада Національностей Народного Руху України, до якої входять представники національних меншин (росіяни, поляки, жиди й інші етнічні групи). У ,,Заяві" з кінця травня, оголошеній на сторінках української преси, Рада Національностей стверджує: (цитуємо в скороченні за ,,Літературною Україною" з 28-го травня ц.р.) ,,Останнім часом різко зросла кількість повідомлень, що надходять до Ради Національностей Руху, про факти шовіністичних проявів. Спостерігається активізація великоросійського шовінізму, експанція пропаґованої ними ідеології міжнаціональної ворожнечі, антисемітизму, українофобії. В Україні зросла кількість емісарів 'Пам'яті'. Члени цієї профашистської організації провели підпільні збори у Житомирі. Антисеміти влаштували провокації у синагогах Києва і Харкова. Підняли голову й активізувалися проросійські шовіністичні сепаратистські сили в Криму, на Півдні і Сході... Не менше занепокоєння викликають і прояви шовіністичних настроїв з боку окремих українських організацій та приватних осіб. Небезпечне для нашого внутрішнього спокою політичне гасло — 'Україна для українців' у прямій або завуальованій формі пропагують члени Української Націоналістичної Спілки, Української Національної Асамблеї, деякі автори таких видань як часопис Клюбу прихильників Дмитра Донцова 'Націоналіст', газет 'Слово', 'Рівне' та інше. ,,Заява" кінчається зверненням до Верховної Ради і Президента створити підкомісію з питань протидії шовінізмові, створити при Комітеті у справах ворожнечі, та розробки рекомендації щодо їх подолання. Посилити нагляд за діяльністю таких організацій, і провести конференцію на тему ,,Радянський шовінізм. Минуле і сучасне".

В аналізі (хай і побіжній) оцих внутрішньо-державних неспокоїв і напружень, на які наражена молода українська держава, варто теж бодай коротко зупинитесь на цьому відтинку української публіцистики, яка ілюструє і коментує події загальнокультурного порядку, більшого чи меншого маштабу. Тут треба ствердити, що зовсім зрозумілу увагу звертають на себе критичні статті, присвячені давнім-давно наболілим проблемам мови, і в широкому смислі культури, та належної пошани до тих фундаментів духовного відродження.

Саме з такою темою на сторінках ,,Літературної України" виступив кандидат медичних наук Валерій Чмир, який заторкнув цілу низку вкрай неґативних фактів, що їх спостерігаємо в публічному житті сьогоднішньої України. Він із сумом стверджує, що в такій державній установі як Верховна Рада. Нехтується закон про українську мову як державну, бож шановні депутати виступають часто іноземною-російською мовою, демонструючи цим неймовірну неповагу для свого народу і до закону про мову". Така ж ситуація в телебаченні, де українська мова очевидно іґнорується, бо більшість програм надається російською мовою. А в ділянці кіна — справді скандальна ситуація, бо з усієї кінопродукції, яка висвітлюється в Україні, на фільм українською мовою випадає всього один відсоток!

У книготорґівлі спостерігаємо надмірний імпорт чужих (здебільшого російських) книг, причому немає контролі над їхнім оподаткуванням. У середньому і вищому шкільництві досі не переведено навчання на українську мову. ,,Держава не повинна витрачати грошей на виховання яничар ,,манкуртів' "... Крім закону про мову і законодавства про культуру, необхідний закон про захист української культури, бож не йдеться про саме збереження культури, а про виживання народу.

* * *

Справа української мови як основного предмету у школах України, та стан користування нею у різних ділянках державного чи публічного життя, була теж продискутована на сесії Головної Ради Всеукраїнського Т-ва ,,Просвіта" ім. Т. Шевченка, що відбулась на весні цього року у Києві (голова Павло Мовчан). Основне завдання товариства піклуватися рідною мовою і утвердити її як державну у всіх ділянках життя. ,,Мова як прапор і гимн є одним із державних символів народу", і нею треба користуватись при виконанні усіх державних обов'язків. Це стосується передусім офіцерського складу армії і вояків. На сесії Головної Ради Т-ва особливо підкреслено, що держава має теж визначити свою політику в науці (вищі учбові заведення, докторські дисертації тощо). Хоч закон про мову (з 1990 року) має ,,колонізаторську тенденцію", має він і сприятливі положення для української мови, які досі не виконуються. (Мова діловеден-

(Закінчення на стор. 3)

Любов Цегельська

У заслужене 90-ліття

Відомий композитор Василь Барвінський писав у Львові, в червні 1932 року в ,,Ділі": На обрії українського вокального мистецтва, на якому ясним сяйвом палають імена Крушельницької, Мишуги і Менцінського, зійшла нова зірка рівнорядної величини — Марія Сокіл.

Народилася Марія 18-го жовтня 1902 року в степовому селі Жеребець, на Запоріжжі. В часі навчання в школі в Катеринославі любов до пісні привела її до українського хору. Тут звернули увагу на її гарний голос і запросили співати в виставі ,,Вій", а після виступу заохотили вступити до музичної школи, відтак до консерваторії. (В тому часі вчився там і Іван Паторжинський, з яким вона пізніше не раз виступала). В 1927 році дебютувала Марія в харківській опері і мала великі успіхи. Її кар'єра розвивалася блискавично. Вона співала Марильцю в ,,Тарасі Бульбі" М. Лисенка, Міхаелю в ,,Кармен" Ж. Бізе, Недду в ,,Паяцах" Р. Леонкаваллльо, Нурі в ,,Долині" Д'Альбера і багато інших і завжди її обдаровували високим признанням.

У 1928 році виїхала з групою співаків з України до Німеччини й Росії на численні виступи. В 1930 році співачка перейшла до київської опери, багато дуже виступала й знову захоплює публіку.

У Києві Марія Сокіл вийшла заміж за композитора і дириґента Антона Рудницького, а коли почалися сталінські репресії, подружжя виїхало у 1932 році до Галичини. Обоє розвинули широку діяльність, виступали з концертами в Берліні, Відні, Варшаві, Кракові, Празі. Репертуар Марії незвичайно широкий, включав твори українських, російських, німецьких, італійських, французьких, польських композиторів, а музичні критики нагороджували її найвищими похвалами, підкреслюючи не тільки її чарівний голос широкого діяпазону, але й музикальність і мистецтво виконання, особливо в операх. Виступала Марія Сокіл в Галичині у Львові, Станиславові, Тернополі, Коломиї, Стрию, Дрогобичі. Пригадую, як вчителька фортепіяну в Перемишлі Ірина Негребецька зорганізувала прогульку учениць Музичного Інституту ім. Лисенка і ми їздили до Львова на виставу ,,Отелльо" Верді, що відбувалася у великому театрі Львова, а в якій ролю Десдемони співала Марія Сокіл. Немає слів, щоб описати, яке величезне враження зробив на нас цей виступ у переповненому театрі, захоплена публіка, що не щадила оплесків і наші музичні ,,світила" в перших рядах. — У самостійних концертах виконує Рудницька твори Барвінського, А. Рудницького, Б. Лятошинського, В. Косенка, Л. Ревуцького, Гулака-Артемовського, М. Лисенка.

У 1937 році подружжя Рудницьких, на прохання громадськости Львова — виїхало до Америки, щоб концертами придбати гроші на будову лікарні у Львові. Плян вони виконали блискуче й привезли 9,000 дол. на благородне діло. Тоді — це була дуже поважна сума грошей. Незадовго вони знову виїхали на американський континент, але вернутися вже не змогли, бо перешкодила їм у цьому війна. Тут обоє розвивали широку музичну діяльність, а про Марію Сокіл визначний дириґент і композитор Олександер Кошиць, писав: ,,Пані Марія має голос незвичайної краси й свіжости. Її досконало виправлений звук рівний однаково у всіх реґістрах найширшого діяпазону, пронизаний зверху донизу золотою ниткою, що в піяніссімо надає йому якоїсь дивовижної кришталевої прозорости, а у форте тріюмфального блиску і свіжости"... (,,Свобода", 15-го березня 1938 р.). В Америці Марія наспівала альбом платівок, вчила в Музичній школі у Філядельфії.

Сьогодні Марія Сокіл-Рудницька живе самотньо, бо чоловік її, Антін, відійшов у засвіти ще 1975 році, а

(Закінчення на стор. 3)

Віктор Міняйло
УНІАР

УКРАЇНА І МОЛДОВА ХОЧУТЬ МИРУ

II

Місто вже встигли трохи прибрати, але сліди війни ще залишилися: зруйнована військова техніка, спалені пожежею будинки, скрізь валяються гільзи та осколки, довжелезні черги за хлібом. Найбільше постраждав будинок міськвиконкому Бендер, працівники якого так і не здалися молдовським військам, які 19 червня контролювали майже все місто. Як повідомив голова міськвиконкому В'ячеслав Когут, у Бендерах нема газу, нема світла, мешканці міста вимушені готувати їжу на багаттях. З навколишніми селами в Бендерах проживало 150 тисяч людей, а нині залишилося 80 тисяч. В'ячеслав Когут разом з охоронцями днює і ночує у міськвиконкомі. За його даними місту завдано збитків на 3.5 мільярди карбованців, щоб засклити Бендери потрібно 30 вагонів скла.

Лінія протистояння проходить майже через центр Бендер. Четверту частину міста контролюють молдовські загони поліції особливого призначення, решту території — придністровці. У людей накопичилася велика кількість зброї, зазначив голова міськвиконкому, і важко одразу припинити вогонь. В'ячеслав Когут бачить єдиний вихід з ситуації, що склалася — вивести молдовську поліцію і придністровську міліцію, потім ввести в Бендери миротворчі сили СНД. Щодо подальшої долі Придністров'я, то В'ячеслав Когут за неподільність кордонів, на його думку, з Молдовою через деякий час можливо укласти федеративний чи конфедеративний договір. Працівники міськвиконкому у порушенні угоди про припинення вогню звинувачують молдовську сторону.

Маючи на меті дізнатися, хто все-таки стріляє в Бендерах, через лінію фронту з білим прапором ми відправилися в міськвідділ поліції, який розташований недалеко від міськвиконкому на вулиці Дзержинського. Те, що ми там побачили, вулицею назвати важко — все перерито траншеями, скрізь валяються зрізані снарядами гілки дерев, майже вщент зруйновані будинки. Протидіючі сторони стоять на відстані приблизно 30 метрів. В міськвідділі ми зустрілися з заступником комісара поліції Бендер Іваном Пояте. В порушенні угоди про припинення вогню він нікого не звинуватив. Вихід з цього становища бачить один: ,,Вивести усе з міста!" — наголосив заступник комісара поліції. Поліціянти, які понад місяць перебувають майже у стані оточення також очікують введення роз'єднувальних сил СНД.

Єдиною дорогою на Кишинів, яка контролюється молдовською стороною, але обстрілюється придністровськими військами, ми виїхали до столиці Молдови. Старший помічник міністра оборони республіки Ніколає Туртуряну, з яким ми мали розмову, повідомив, що молдовська сторона не має збройних формувань, які не контролюються Міністерством оборони Молдови. Б Бендерській трагедії Ніколає Туртуряну звинуватив 14 армію. ,,90 відс. крови в Бендерах пролито російськими військами", — наголосив старший помічник міністра оборони Молдови. Ніколає Туртуряну категорично проти надання 14-ій армії Росії статусу миротворчої сили СНД. Під час перебування в Кишиневі нам не зустрілося жодної людини, яка б висловлювалася за приєднання Молдови до Румунії. ,,Ми молдовани, а не румуни", — зазначали всі, з ким доводилося спілкуватися.

Під час перебування в зоні конфлікту стало зрозуміло одне — воювати ніхто не хоче. Але раз війна продовжується, значить це комусь вигідно. На обох берегах Дністра нам повідомили про дивний міномет, з якого вночі стріляли як по молдовській армії, так і по позиціях придністровців. Мінометників виявити не вдалося. З конфіденційних джерел також стало відомо про 2 БТРи, які вночі роз'їжджають між лінією фронту і обстрілюють із кулемета позиції обидвох сторін. Молдовська сторона звинувачує придністровську, придністровці — молдован. Звичайно, коли скінчиться війна комусь доведеться відповісти за сотні вбивств у Бендерах, за скалічені життя тисяч і тисяч людей.

А покищо обидві сторони великі надії покладають на миротворчі сили СНД. До їх створення роль роз'єднувальних військ виконуватиме 14-та російська армія — про це в Москві 21-го червня домовилися президенти Молдови та Росії. Начебто вихід знайдено. Але чи надовго?

Леонід Федорук

Україна

Відкритий, як поле для вітру...
Як вранішній цвіт для бджоли...
Як хлопчикам азбучні літери...
Як друзям святкові столи.

Та хтось по мені — ураганом!
Хтось чоботом ступить на цвіт...
Хтось словом, неначе з нагана,
Прострелить нехитрий мій світ.

І хтось скатертину святкову
Байдуже залиє вином.
А місяць, неначе підкова
На щастя, висить над вікном...

Анатолій Горховський

72 ГОДИНИ, ЩО ПРИГОЛОМШИЛИ СВІТ

(Очима очевидця)

II

Підходжу і питаю про настрій. Конкретної відповіді не одержав. По вимові зрозумів, що хлопець, напевно, з України і на рідній йому мові попросив підтвердити моє передбачення. Мого співбесідника ніби перемінили, він зрадів, що почув рідну мову і відразу представився:

— Так, я з України, а точніше з Полтавщини. Звати мене Іваном, а прізвище Паламарчук. Служу танкістом, водій оцієї бойової машини.

— То будеш стріляти, якщо накажуть?

— Ні в якому разі. Проти народу ніхто з нас не піде.

— Можна про це написати в газеті?

— А хто ви?

— Журналіст зі Львова.

— Отже, так і напишіть, що Іван Паламарчук не підведе український народ, він є і буде його вірним сином.

Поки я записував те, що сказав мій новий знайомий, він проворно пірнув у танк і через мить з'явився з книжкою поезій І. Франка.

— Давно мрію про те, щоб побувати у Львові і вклонитися Каменяреві. Після служби в армії обов'язково побуваю в Галичині. А тепер дозвольте прочитати одну строфу з Франкового вірша ,,Товаришам із тюрми":

Наша ціль — людське щастя і воля.
Розум владний без віри основ
І братерство велике, всесвітнє,
Вільна праця і вільна любов.

Донеслась команда: ,,По машинам!", ми попрощалися і танк, за кермом якого сидів хлопець з України, зник за рогом.

Розповідаючи про нелегкі, тривожні і дуже небезпечні серпневі дні, не можна не сказати доброго слова про моїх колеґ — московських журналістів. Незважаючи на заборону керівниками путчу видавати незалежні газети і вести передачі в радіостанції ,,Ехо Москви" їх голос не змовкав. Кожна редакція шукала і знаходила можливості для видання окремих листівок чи бюлетенів, у яких розповідалося про ситуацію в столиці, містилися заклики до населення протидіяти настановам заколотників. Листівки нелеґально розповсюджувалися, вивішувалися в людних місцях, зокрема біля станцій метро, на автобусних та тролейбусних зупинках. А між тим треба знати, що хунта ввела в столиці надзвичайне становище, комендантський час і за порушення встановлених нею законів журналістів та видавців чекала сувора кара.

Спеціяльні випуски ,,Московских новостей", ,,Комсомольской Правды" готувалися у невеличких друкарнях, широко використовувалися ксерокси та навіть звичайні друкарські машинки.

На хвилях аматорської радіостанції прозвучав ,,Радіоканал з підпілля", який вів відомий радіожурналіст Олександр Політковський. Незабаром біля мікрофону радіорубки, розташованої у цоколі Білого дому, його замінив Володимир Молчанов. Голос Краснопресненської набережної чула уся західня частина Союзу.

Московські незалежні журналісти довели, що вони патріоти, справжні захисники інтересів народу. І коли виникла необхідність, вони зуміли прирівняти перо до багнета.

Після серпневих подій у Москві, свідком яких мені випало бути, минув лише один рік. А які події сталися за цей короткий час! Без перебільшення їх можна назвати історичними. І це тому, що у світі і найперше у колишньому Совєтському Союзі відбулися такі зміни, які з повним правом можно віднести до найвидатніших у цьому столітті.

Пригадаймо деякі з них. Найперше, зазнала повного краху комуністична ідеологія, країни в яких вона була панівною, стали на демократичний шлях розвитку, вони будують свою економіку на принципах, які перевірені життям і дістали загальне визнання.

Не менш знаменним є розвал колишньої ,,імперії зла", як назвав її колишній президент ЗСА Роналд Реґен Совєтський Союз, де протягом 70-ти з лишком років народи стогнали під гнітом панівної партійної еліти.

В часі, про який ми ведемо мову, не тільки йшов процес руйнування старого, але і народжувалося нове, яке знайшло підтримку мільйонів людей. Йдеться в першу чергу про виникнення вільної, незалежної, демократичної України, визнаної багатьма країнами світу.

На закінчення цих заміток варто було б сказати кілька слів про тих, хто намагався повернути колесо історії, відновити старі порядки, засуджені народом. Як відомо, на організаторів путчу чекає суд, говорять, що відбудеться він у вересні. В той же час стало відомо, що окремі засоби масової інформації пропонують урядові і парляментові Росії забути все зроблене ними і випустити їх на волю.

У зв'язку з цим хотілось нагадати пророчі слова Тараса Шевченка, які з повним правом можуть бути віднесені до тих, хто задумав і намагався здійснити державний переворот:

Не втечете
І не сховаєтесь! Всюди
Вас найде правда-мета.

У заслужене...

(Закінчення зі стор. 2)

Марія Сокіл

сини мають свої родини, свої обов'язки. Старший, Роман, піяніст, роз'їжджає по цілому світі з концертами, молодший Дорян, також музик, челіст. Запрошувано пані Марію весною ц. р. приїхати до Львова на Фестиваль Української Музики, де було кілька вечорів з композицій Антона Рудницького, на жаль вона сама не могла б поїхати, а сини були якраз у роз'їздах. Одначе надіється, що в листопаді зможе вибратися до Києва на 125-літній Ювілей київської опери, куди її разом зі сином Романом дуже щиро запрошують, щоб влаштувати авторський концерт її чоловіка, Антона. Незвичайно радіє, що Державне Видавництво України буде друкувати твори Антона Рудницького, а весною 1993 року заплянована постанову його опери „Анна Ярославна".

Треба ще згадати, що обоє — Марія і Антін Рудницькі допомогли багатьом членам своєї родини й декому зі своїх друзів (в тому й мені з чоловіком і двома дітьми) прибути на американський континент після Другої світової війни, гостили в себе й допомогли улаштуватися.

Живе Марія далеко від України, але думками і серцем вона на батьківщині, там, де вона народилася, там, де вона ставила свої перші кроки, що завершилися тріюмфом її співацького шляху.

Що нас...

(Закінчення зі стор. 2)

ня, документацій, оголошень, повідомлень). Щобільше, ми не оскаржуємо в суді фактів порушення закону про мову. Типовий приклад: у Донецьку на півтора мільйона мешканців існує одна-єдина школа з українською мовою навчання... Свою роботу впрямовану на захист мови, чи взагалі культури, Т-во зможе виконати тільки одности засобів і наявності фахівців-ентузіястів. У схвалених плянах роботи товариства підкреслено потребу державно-громадської контролі над виконанням законів про мову і культуру; випрацювати систему лекційно-просвітницької роботи по областях, підготовити методичних посібників і підручників з української мови, видання словників, влаштування просвітянських вечорів, вистав тощо

Ми зупинились на найбільш негативних проявах державно-політичного і культурного життя України напередодні перших роковин її державної незалежності. Ареною тих процесів стали деякі регіони і такі і подібні затії, провокації і т. п. чорносотенних неділимців і деяких наших таки землячків можуть довести до усяких заколотів. Їхня мета — сіяти розбрат і неспокій. По своїй концепції і практичним спрямуванням вони приречені на провал. Це тільки питання часу.

Куди небезпечнішими є справи другої категорії цих негативів державно публічного життя, а саме непошана до української мови і то починаючи від найвищих державних кіл, а кінчаючи на повсякденних проявах культури чи безкультурності. Це доказує, що ідея української державності з українською мовою як державною і українською національною символікою, ще не проникнула до свідомости великого числа наших земляків, зокрема тих, що опинились на відповідальних становищах. Ми маємо на увазі тих, що ще досі не зняли із себе грубої шкури обрусіння, якою обростали довгими десятиліттями. Вони, кажучи по-шевченківськи — „ще не народжені" ...Непошана до мови, до національної символіки, до закону, що їх охороняє, послідовно веде до непошани культури, традиції, історії і всього того, що окреслює і легітимізує нас як націю.

І перед державновідновленою Україною, на порозі другого року її державности стоїть ряд важних завдань, від як виконання яких залежатиме її дальше майбутнє. Перераховувати їх не будемо, а згадаємо тільки для прикладу такі проблеми як Криму, Чорноморської фльоти, кордонів, власної валюти, конституції і т. п. Але поряд з цим, першочерговим завданням є і ще довго буде перевиховання широких мас населення (зокрема в регіонах мовно і культурно занедбаних чи неусвідомлених) в школі і поза нею, у всіх державних і недержавних інституціях, у всій мережі установ і підприємств, в такому пляні, який зможе одухотворити і перетворити українську загублену людину з географічного мешканця України у себесвідомого, духово озброєного, справжнього громадянина вільного державного народу.

„Через ту бандуру бандуристкою стала"

(„Українське Православне Слово")

Цього літа, як і попередних два, нетерпляче очікую день, коли знов повернуся на два чарівні тижні в те прекрасне місце, яке ентузіясти нашого народнього інструменту залюбки звуть „Кобзарською січчю". Напевно вже всі догадуєтесь, що мова йде про табір гри на бандурі, який відбувається щороку на мальовничій оселі Всіх Святих у Емлентоні, Па. Цю оселю „адоптували", а табір свій назвали „Кобзарською січчю" юні бандуристи ще за життя свого „Кобзарського Батька", св. п. Григорія Китастого — дуже вже їм усім, включно з маестром, там сподобалося. І справді, що за краса! Розташована серед чудової природи, сама оселя з усіма своїми устаткуваннями і природніми принадами чарує й захоплює відвідувачів. Я її полюбила з першого ж дня, у серпні 1990 року.

Оселя розташована на 95-ти акрах, оточена півкругом річкою Аллегені. Вона стала власністю Української Православної Ліги 1980 року й займає сьогодні третє місце поміж усіма відпочинковими таборами штатів Ню Йорку, Ню Джерзі та Пенсильванія, а їх тут нараховується сотні. Своїм устаткуванням, чистотою і красою природи вона здобула високу оцінку Таборової Асоціяції ЗСА — аж 93%. То ж не диво, що її полюбили юні кобзарі, не диво, що вона й мене так зачарувала!

При в'їзді до оселі, на рівні річки, розташовані спортивні площі: — відбиванкові, тенісові і т. д. та великий, гарний басейн. Трохи далі, коли йти вздовж річки, знаходиться майданчик, де відбуваються ватри й гутірки та модерно устаткована кухня й простора їдальня, де нас так смачно годують, а поруч, під відкритим небом, павільйон на забави.

Далі терен підноситься вгору і творить над річкою кручі, як ті, що над Дніпром. Погляд звідтіля, через зелень, на бистропливучу, широку річку, просто дух захоплює!

На узгір'ї гарні, масивні бараки-колиби — приміщення для таборовиків. Ліжка в них теж масивні, дерев'яні, двоповерхові і навіть досить вигідні. Всього бараків вісім і кожний містить від 6 до 8 таборовиків. Є дві окремі лазнички, проведена вода, електрика, і т. д.

Посеред площі, поміж бараками, стоїть великий хрест, вічний символ нашої прадідівської віри і нашого остаточного спасіння. Ідучи далі натрапляєм на чудову, модерну, новозбудовану концертову залю з доброю акустикою, що для нас бандуристів дуже важне.

Впродовж літа відбуваються на цій оселі різні табори іншого характеру, але — не про них мій допис.

На табір бандури з'їжджається молодь з цілої Америки, Канади та з інших країн світу, а часто з Південної Америки. Пересічно з року в рік, оселя гостить на протязі двох тижнів яких 40 курсантів-бандуристів, переважно молодих дівчат і хлопців, але трапляються і старші. Домінує, очевидно, українська мова, але можна обійтися і англійською. Бажано тільки мати загальну музичну орієнтацію та читати ноти. Навіть сам інструмент можна випозичити, якщо хтось не має свого.

Саме опанування гри на бандурі не складне, але вироблення техніки вимагає, очевидно, вправи, вправи і ще раз вправи.

Сім до восьми годин денно індивідуальної та групової гри на бандурі, хорового співу, теорії музики та історії бандури ще все залишає досить часу на... „забаву, забаву, забаву аж до рання, забаву, забаву, забаву цілу ніч". Не бентежтеся, не тривожтеся, батьки, — це тільки слова з пісні, яку ми залюбки співали, коли були вже вичерпані грою на бандурі, співом, спортом (особливо плаванням човнами по річці) і взагалі „дозвіллям".

Кульмінаційною точкою таборування є щороку кінцевий концерт-вислід тяжкої, але так задовольняючої, наполегливої праці. Аж дивно, що за короткі два тижні, під наглядом висококваліфікованих інструкторів, можна зробити! А інструкторами тут бували і бувають всі кревні і духовні нащадки кобзарського батька Григорія Китастого: Віктор, Юліян та Ірина Китасті, Тарас, Наталка, а тепер Ліля Павловські, Ігор, а тепер Олег Махлаї; Марко Фаріон і багато інших. І я сама маю надію, що колись буду цю традицію продовжувати, себто стану інструкторкою.

А до того — буду їздити щороку на курси до Емлентону. Тут на таборі творяться нові знайомства, дружби, постають нові мрії, нові враження, що залишаться назавжди. Ви не помилитесь, дорогі батьки, якщо пошлете своїх синів чи доньок на Кобзарську січ до Емлентону!

Що до моїх сентиментів, сама не знаю, що їх найбільше спричинило. Може несподіване відродження України, може спонтанна важоба свого, рідного, може захоплення молодечими, безжурними мріями... скорше всього, все це разом взяте.

Виростаючи в свідомій українській сім'ї, я отримала й відповідне виховання. Пласт навчив мене послушности, витривалости та дисципліни, учив любити Бога й Україну. Рідна Школа дала мені спроможність писати ці рядки, висловлювати свої думки рідною мовою. Сьогодні мені 15 років і за рік я буду здавати матуру.

Лекції гри на фортепіяні дали мені музичну підставу і завдяки цьому мені легше було опанувати бандуру. Тому, що моя вчителька є українка, мій репертуар включав українські музичні твори, які я залюбки грала і ними пописувалась.

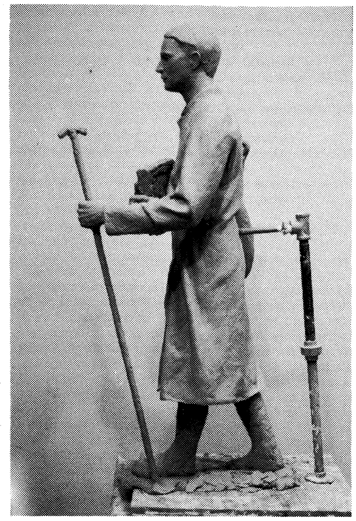
Рідна церква мала також великий вплив на творення мого світогляду. Належу я разом з усією нашою родиною до катедрального собору св. Андрія Первозванного в Сілвер Спрінґ, Мр., побудованого на молитовний спомин трагедії Чорнобиля. Разом з сестричкою Женею, якій ще бракує три рочки, щоб бути учасницею бандурних курсів, збираємо гроші на Сестрицтво під час Богослужень, деклямуємо на шкільних, церковних і громадських імпрезах і взагалі горді бути родженими поза Україною українками.

Але, помимо всього тут перечисленого, мені таки ще чогось бракувало. У всій цій послушності, здисциплінованості й витривалості бракувало, здається, серця й душі. Та, два роки тому, настала зміна, усе раптом змінилось: немов іскра, в моєму житті появилась бандура — мій світогляд набрав нового значення, я наново відкрила світ!

Бандура й Емлентон об'єднали усе в цілість, надали всьому зміст. Бандура стала мені вірним другом на все моє життя. Може цей „рецепт" не для всіх, може не на всі болючі рани бальзам. Зрештою, хто з нас іще знає, що кому принесе задоволення? Але я, особисто, коли переживаю радість, чи смуток, горе, чи печаль, я беру бандуру та граю, що знаю... бо ж „через ту бандуру бандуристкою стала".

Наталка Булавка

Пам'ятник Г. Сковороді — у ЗСА

Модель пам'ятника Г. Сковороді у Сільвер Спрінґу.

3-го грудня ц. р. минає 270 років з дня народження видатного українського поета, філософа і просвітителя Григорія Сковороди (1722—1794), який займає провідне місце в історії української культури.

Щоб гідно вшанувати пам'ять цього геніяльного українського просвітителя, ще в 1987 році у З'єднаних Стейтах Америки створено ювілейний та пам'ятниковий комітет Григорія Сковороди. Головною метою комітету було спорудження пам'ятника Г. Сковороди. І ось багаторічна праця на завершенні. Уже виготовлено модель і незабаром буде відлитий пам'ятник. А в неділю, 29-го листопада, напередодні ювілею письменника, у Сільвер Спрінґу, Мд., біля української православної церкви св. Андрія, повинно відбутися урочисте відкриття пам'ятника великому мислителеві — першого на американській землі. Автором його є скульптор проф. Марк Ровдс. Пам'ятник буде з бронзи, а постамент — з ґраніту. На постаменті українською і англійською мовами будуть викарбувані слова Г. Сковороди „Мій жребій з голяками".

Ювілейний та пам'ятниковий комітет прохає надсилати пожертви на завершення будівництва пам'ятника Г. Сковороді на адресу: Jubilee Committee H. Skovoroda, Mr. Gregory Prymak, 924 N. Hamilton St., Apt. 1, Richmond, Va, 23221. З дописком на чеках: Monument in USA H. Skovoroda.

Г. Приймак,
секретар ювілейного та пам'ятникового комітету

На вічний спомин св. п. В. Мельничина

Сумна, трагічна вістка потрясла українською громадою в Норт Порті, Фла., а зокрема вдарила нашу парафіяльну громаду: несподівано відійшов від нас у вівторок, 14-го липня ц.р., в полуденних годинах св. п. маестро Василь Мельничин незабутній член парафіяльної родини. Це превелика втрата не лише для нас, але й для всієї української громади Норт Порту і околиць. Незмірна втрата для його дружини Оксани, дітей та внуків.

Ширина музичної культури, глибокий смак, надзвичайне відчуття мелодії, вишколений ліричний тенор надприродної краси, шляхетність духа, людяність і всеобіймаюча доброта були прикметами його характеру. Людина глибокої релігійности, з синівським чутливим набожністю до Матері Божої, з сердечним прив'язанням до Церкви, громади, і рідних Покійний був джерелом надхнення для інших. Його молодече життя пройшло як сонна з'ява, і ми не можемо й подумати, що відійшла назавжди дорога нам людина, бо всім нам Христос сказав, що ті, що відходять на другий світ, не вмирають, а продовжують жити там, у Небесних Хоромах, на лоні Ликуючої Церкви, так як нам призначено тут жити членами Воюючої Церкви. Ми на малесенькі хвилини втратили його із наших тілесних очей, але він нерозривно буде жити з нами у нашій любові. В наших молитвах будемо благати Господа, щоб велів йому увійти у місце вічного щастя, де „немає болю, ні терпіння, ні печалі, тільки безконечне життя".

Хай прибрана земля пригорне його, як свого сина, і подасть йому насолоду-тугу за рідною землею, Україною, яку він так прославляв у своїх піснях.

Мирослав Борисюк

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ДОМАГАННЯ своїх урядів, щоби успішно та якнайскорше заключити договір вільної торгівлі на Північноамериканському континенті, офіційні представники торгівлі ЗСА, Канади і Мехіко не змогли дійти згоди у кількох дискусійних і важливих питаннях продовж минулої суботи і неділі на переговорах в Мехіко Сіті. Американські представники торгівлі на цих переговорах постійно твердять, що вони продовжуються успішно, але ніхто з них не хоче дати конкретних даних про справи, які узгіднено.

ТОДІ, КОЛИ МІЛЬЙОНИ глядачів приглядалися церемоніялові відкриття Олімпійських ігор у Барсельоні, велика кількість міських високопоставлених урядовців з Атланти, Джорджія, приглядалися до цього видовища, щоби скористати із вміння еспанців і примінити його в своєму місті, коли там за чотири роки відбуватиметься Олімпіяда. Понад 100 вибраних міських урядовців і провідників Атлантського комітету Олімпійських ігор поїхали до Барсельони, щоби на місці познайомитися з усіма нюансами підготови такого спектаклю. Одначе Луїс Голланд, президент одної із міських організацій причетної до приготування Олімпіяди, уважає, що найважливішим є знайти спільний плян цієї підготови, який був би корисним для самого міста Атланти також і після закінчення ігор.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов у Господню Вічність дня 10-го серпня, 1991 року у Трентоні, Н. Дж. наш незабутній і невіджалуваний МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п. д-р прав

ВОЛОДИМИР КОРОПЕЙ

Висловлюємо найсердечнішу подяку родині, приятелям і знайомим, які прибули на похоронні відправи та віддали останню пошану й прислугу покійному.

Ми дуже вдячні за вислови співчуття в цьому невимовно болючому часі, за молитви й Божественні Літургії, за прегарні квіти та за щедрі пожертви на добродійні цілі у його світлу пам'ять.

Щире спасибі о. д-рові митратові Василеві Макухові за молитви, похоронні відправи та за теплі слова прощання від себе і від нашої громади під час Заупокійної Божественної Літургії.

Наша сердечна подяка інж. Макареві Копаниці, Іванові Головці, Стефанові Шилкевичеві та всім тим, які своїм співом звеличали похоронні відправи.

За щирі слова прощання від відділу Патріярхального Товариства ми складаємо подяку Дарії Кузик а Олі Фараонів за сердечні прощальні слова від Українського Культурного Центру в Трентоні. Над могилою від родини прощала покійного братова Ніна Коропей, за що їй висловлюємо велику вдячність.

Наша окрема подяка інж. Макареві Копаниці за зворушливі слова прощання під час тризни від церковного комітету.

Також дуже дякуємо Юстині Надразі та всім, які приготовили тризну.

За переведення збірки пожертв на добродійні цілі у світлу пам'ять покійного ми дуже вдячні Вірі Сендзік і Лесі Обаранець.

НА ЗАУПОКІЙНІ БОЖЕСТВЕННІ ЛІТУРГІЇ пожертвували: Евдокія і Мирося Глушок, М. Шлапак, Люба Мриглоцька, д-р Ярема і Наталія Дубик, Ольга Дубик, родина Гуль, Марія Савула, Богдан Савула, Роман і Елеонор Федорак, Ольга Колодій, Ярослава Леськів, Евген Ґец, П.К. Возняк, родина Коцопей, родина Осадца, Анна Пліщук, родина Дяків, Люба Ґоянюк, родина Мізюк, родина Вачур, інж. Ігор і Дарія Сеник, Марія Мрочко, Анна і Данило Мацıканич, родина Обаранець, Павло і Анна Боднар, Іван і Софія Головка, Джерміна Панас, Марта і Едвард Мука, інж. Макар і Дарія Копаниця, Ірена і Петро Плис, родина Флюнт, родина Ґуляй, Мирон Галайдіда, Іван і Віра Яскір, Василь і Марія Леськів, Катерина і Йосиф Куць, Анна Кузів з родиною, Зенон і Евелин Федорович, інж. Іван і Надія Гафткович, родина Шевців, Анна Сидор, д-р Роман і Лаура Коропей, Уляна Коропей, д-р Володимир і Зореслава Коропей, д-р Йосиф і Ліда Оришкевич, Метедій і Марія Зрада, Надя Кіржецька, Христя Кіржецька, Марічка Кіржецька, інж. Мирослав і Ліда Кіржецькі, Юстина Надраґа, Уляна і Юрій Тарнавські, Дарія Кузик, Ольга Надраґа, Емілія Панасюк, Михайло Матійчин, родина Лесик, Марія Місило, Gene and Ann Kutch, Lillian and Bill Chepiga.

НА ПОМІЧ ЦЕРКВІ В УКРАЇНІ зложили:
500 дол. — Уляна Короппей, дружина;
по 250 дол. — д-р Роман і Лаура Коропей, д-р Володар і Зореслава Кузик;
100 дол. — Дарія Кузик;
по 50 дол. — д-р Теодозій і Віра Сендзік, д-р Ярема і Наталія Дубик, Марія Савула, інж. Мирослав і Ліда Кіржецькі, Христя Кіржецька, Марічка Кіржецька, Надя Кіржецька;
по 25 дол. — Ольга Дубик, інж. Макар і Дарія Копаниця;
по 20 дол. — Марія Кассіян, Люба Ґоянюк, Іван і Софія Головка, Петро й Ірена Плис, Сильвестер і Анна Петруняк;
по 10 дол. — Галина Костюк, інж. Андрій і Ірена Турчин, Михайло і Марія Глушок, Микола і Марія Кардаш, Василь і Розалія Головчак, Зенон і Евелин Федорович, Юстина Надраґа. (разом 1,670 дол.)

НА ФОНД ДОПОМОГИ ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ зложили:
по 500 дол. — д-р Роман і Лаура Коропей, д-р Володар і Зореслава Кузик;
250 дол. — Уляна Коропей;
по 100 дол. — інж. Роман і Наталія Кузик, Francis H. Trainer;
по 50 дол. — д-р Нестор і Ніля Сендзік, Богдан і Ґертруд Савула, Ніна Коропей, Randolph and Lynda Stoltz, Dr. and Mrs. William S. Roberts;
по 25 дол. — Люба Мриглоцька, інж. Борис і Арліна Ґуляй, д-р Андрій Коропей, Петро і Карен Коропей, Соня і Никола Трояно, Daniel and Ruth Schwab, Mr and Mrs. Henry Schwartzman, Mr. and Mrs. Hal Tovin, Mr and Mrs. Steven Becker;
по 20 дол. — Галина Костюк, Іван Дадерко, Марія Мицик, Дарія і Михайло Лашин, Юлія і Андрій Галайдіда, Володимир Маркевич, Евген і Леся Обаранець, д-р Зиновій і Володимир Ґіль, Павло і Анна Боднар, Михайло і Анастазія Бойцун, інж. Роман Ґуляй, інж. Іван і Надія Гафткович, Robert and Susan Lustig;
15 дол. — Rosella M. Deres, Mr and Mrs. Maury Rosenberg;
по 10 дол. — родина Гуль, родина Кльоц, Марія Савула; Михайло Мартиненко, 245-ий Відділ УНСоюзу, інж. Андрій і Ірена Турчин, Евген Ґец, Василь Кревсун, Микола Головчак, Марія і Семен Колодій, Марія і Михайло Глушок, д-р Зенон Городиський, Галина Панас, інж. Макар і Дарія Копаниця, Теодор Флюнт, д-р Омелян і Еріка Коцопей, Степан Шелкевич, Михайло і Анна Кузів, Степан Гуцман, Frank and Stella Sokolowski;
5 дол. — Марія Мрочко; разом 2,420 дол.

НА СТИПЕНДІЙНИЙ ФОНД СУА: Орест Коропей 200 дол.

НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ зложили: по 500 дол. — д-р Роман і Лаура Коропеї, д-р Володар і Зореслава Кузики; 250 дол. — Уляна Коропей; 100 дол. — інж. Любомир і Марія Зобніви; по 25 дол. — Мальвіна Коропей, Люба Мриглоцька; по 25 дол. — Ярослава Лабка, Галина Костюк, інж. Ігор і Тетяна Бойцуни; по 10 дол. — д-р Омелян і Еріка Коцопеї (разом 1,470 дол.

Ще раз складаємо всім нашу найсердечнішу подяку. Нехай Всевишній винагородить вас своїми обильними ласками.

Дружина — УЛЯНА
Дочка — ЗОРЕСЛАВА з мужем і синами
Син — РОМАН з дружиною і донями

В АЛЬЖИРІ АРЕШТОВАНО десять охоронців убитого 29-го червня керівника Верховної державної ради Мохаммеда Будіяфа. Слідство дійшло до висновку, що атентат був запляновий і здійснений групою змовників, хоч арештований лейтенант президентської ґвардії Лембарек Буаммараф заявив, що він самостійно розробив плян і вбив Будіяфа.

У 45-річчя постання хору „Ватра"

Пісне! Велична, рідна пісне!
Розправ свої високолетні
крила
В Великий день!
Без Тебе серце в грудях
тріснe
З Тобою викрешемо з серця,
як з кресала
Святий огень
І підемо, через побіди
в полі,
Обмиті з крови й ран,
назустріч волі!

Роман Купчинський

Пісня — це наймогутніший імпульс українського народу. Найдорожчий мистецький скарб, найглибший вияв душі народу, його надій і прагнень, радощів та смутку. Та чудесна крилата богиня, про яку поет сказав: „Не вмре, не загине!"

В чужині рідне слово, рідна пісня — це бальзам на зболілі душі. Вона нагадує далеку батьківщину, приносить подих рідних піль. Це Євшан-зілля, який не дає нам забути, хто ми та чиї ми діти! В часи найгіршого зневір'я (1944—45), можливої репатріяції, наші хори сповнили своє велике завдання підтримуючи своїми концертами людей у переселенчих таборах. Тим співакам та диригентам належиться велике признання та похвала! Українською народною піснею проробили вони дуже корисну працю в західному світі для свого народу!

Маю перед собою звіт із засідання голів — представників всіх хорів. Дата засідання — 14-го червня 1946 рік. Інсбрук, Австрія. Отже горішня Австрія: чоловічий хор „Муза", диригент мґр. Л. Крушельницький, солістка Ліда Крушельницька та П. Прийма, танок. Концертів по сьогодні (1946 — 60. Чоловічий хор Братства ім. св. Ап. Андрія в Інсбруку, співаків 23, виступів 122 з того 73 Служби Божі, 29 світських концертів, 4 до радія, 4 академії, 12 панахид і т. д. Диригент хору Е. О. Садовський. Чоловічий хор, табор Ляндек, „Сурма", 35 співаків, 45 виступів, з того 6 світських концертів, 5 Служб Божих. Диригенти: Микола Мартинюк і В. Василик. Мішаний хор ім. митр. Андрея в Гогенемці, Тироль, 45 співаків, 104 виступи, з того 63 Служби Божі, 11 світських концертів, 5 шлюбів, 4 Панахиди, концерт до радія та 18 духовних концертів. Диригенти: проф. В. Безкоровайний та дир. Білик. Чоловічий хор „Думка", керівник М. Струк, 30 співаків, осідок Брегенс, Тироль. Концерти світського характеру.

З подань дир. І. Менделюка довідуємося і про хори в Баварії, Німеччина: мішаний хор „Україна", майже 30 осіб, диригент Г. Городовенко. Чоловічий хор „Сурма", 20 осіб, диригент О. Плешкевич. Чоловічий хор „Трембіта", диригент К. Цепенда. Мішаний хор ім. Леонтовича, диригент Б. Сарамага. Капеля Бандуристів, майже 30 осіб, диригенти: Гр. Китастий та Вол. Божик.

За ініціятивою частини хору „Думка" в Брегенсі та при співучасти багатьох індивідуалістів-співаків, на чолі з диригентом інсбруцького хору Е. О. Садовським, в Брегенсі створено репрезентативний хор в 1946 році та дано йому назву „Ватра". На сталого диригента запрошено проф. Л. Туркевича, який перенісся до Брегенсу із частиною свого хору. В тім складі хор працював аж до виїзду проф. Туркевича до Канади. Тоді хор знов опинився під керівництвом Е. Садовського аж до виїзду за океан. Славний вже тоді хор „Ватра" виконував Й. Гайдна „Створення світу" та 9-ту симф. Бехтовена, під керівництвом проф. Фрица Вайдліха, колишнього диригента львівської опери — за німців. Концерти були в Інсбруку.

Хор „Ватра" був окрасою нашої еміграції. Був це високої кляси колектив, який на протязі років полонив публіку. Чи то був концерт у Моцартеум, чи в Женеві, чи принагідно на залізничній станції у Ціріху, всюди вітали хор оваційно. А рецензії... Наведу кілька для прикладу: „Фортарбельбер ґер Нахріхтен" з 25-го листопада 1946 року: „Хор „Ватра" показався немов металевий інструмент, створений із відливу, спроможний перемогти труднощі звукових ділань. З глибини душі Брукнера, Бетховена, Моцарта, Шуберта пальму вечора осягнула пісня Брамса „Віґенлід", яку хор відспівав з ніжністю не до описання", — писав композитор Осваль Лютце. 29-го березня 1947 року газета „Демократіше Фольксблят", рецензент проф. Др. А. Гасслінґер, пише: „Ватру" з її голосовим матеріялом, а перед усім тенорами, мусимо поставити в першому ряді подібних ансамблів. Всі ці хори з гострим профілюванням динаміки з усіми нюансами тонової техніки тенорів у найбільш можливих найвищих позиціях та в найнижчих глибинах басів, піянісіма та дзвінкі фортісіма — це той ефект, до якого міг дійти хор „Ватра" тут, у великій залі Моцартеум". А другий рецензент у „Зальцбурґер Нахріхтен", проф. Т. В. Вернер пише: „Вогонь шляхетного все ж художньо оформленого одухотворення пронизував велике досягнення хору та диригента... був момент, в якому добре витриманий насправді високий рівень віддано майже в надприродних можливостях. Це сталося в „Прометеї", яким К. Стеценко прорívається у сфери зображення, в які перед ним смів вступити хіба тільки Шуберт! Хор досягає віртуозности." Рецензент у „Журналь ди Женев" із 26-го січня 1948 року пише: „Український хор „Ватра", могутність, гнучкість, почуття нюансів, ритму, голоси назвичайної чистоти — ось властивості, які сорок співаків українського хору „Ватра" виявили перед нами вже з перших тактів..." „Ля Свісс" пише: „Вступ хору „Ватра" — це подія, яка залишиться в пам'яті на довгі часи!" А „Курієр", Женева, з 29-го січня 1948 року дає такий підзаголовок до церензії: „Коли співає Україна".

Не сила перечислити всіх рецензій, нехай же тих кілька свідчать про хор „Ватра" та його діяльність та дійсно амбасадорську репрезентацію українського імени та культури перед західнім світом.

Сьогодні, у 45-ліття постання „Ватри", хочемо вшанувати тих, які відійшли (останньо св. п. Т. Дербіш) від нас по вічну нагороду за працю для свого Народу. Вони, на жаль, не дочекалися побачили улюблену Україну вільною. Тому... спіть, хлопці, спіть, про долю-волю тихо сніть, про долю-волю вітчизни, чи ж можуть бути кращі сни! Хай же про них буде пам'ять вічною!

Вітаємо й тих, що ще в живих, що разом з нами серед невідрадних обставин таборового життя горіли великою любов'ю до свого народу, української пісні і несли її в світ у надії, що вона допоможе чужинцям зрозуміти нашу тугу за рідною Україною. І коли ми співали по німецьки „Ін дер фремде" (в чужині), яка кінчається словами: „О Лянд майстер фетер ві ферне біс ду" (О, краю моїх батьків, як далеко ти є), то годі описати враження, яке вона викликувала в чужинців. А в нас витискала сльози на очах, а в душі будила хвилююче бажання: „О, Боже, чи діждемось побачити нашу Україну вільною?" І Господь вислухав наші прохання. Сьогодні Україна вільна, незалежна. Ми радіємо, що змогли бодай трошки причинитись своєю працею до її постання.

Тож прийми, Україно, вітання від нас, що все життя посвятили, щоб Твоє ім'я нести в світ! Ми були носіями тої великої ідеї не тільки на европейському континенті, але й у Америці, полудневій Америці, Канаді, Австрії... Всюди, де б ми не були, з нами була й наша невмируща пісня. Вона будила народ, не даючи йому загубитись в чужому морі. Це була ціль нашого життя!

Е. О. Садовський

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ВАСИЛЬ ГЕВКО член УНС Відділу 230-го Т-ва ім. св. Івана Хрестителя в Янґставні, Огайо, помер 21-го лютого 1991 року на 72-му році життя. Нар. 16-го червня 1918 року в Старому Самборі, Україна. Членом УНС став 1960 року. Залишив у смутку дві дочки Марію Волошин і Ірену Дреботи, сина Івана, сестру Марію Нест і 9 правнуків. Похорон відбувся 25-го лютого 1991 року на цвинтарі Кальварія в Янґставні, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Аннабелля Боровицька, секр.

МИХАЙЛО УРАНІУМ член УНС Відд. 31-го Т-ва свв. Кирила і Методія в Ст. Клер, Па. помер 6-го травня 1992 року на 79-му році життя. Нар. 27-го червня 1912 року в Ню Кестл Твп. Членом УНС став 1934 року. Залишив у смутку дружину Мері, дочку Мері Ен, сестру Роз, братів Йосифа і Стефана, племінників і племінниць. Похорон відбувся 6-го травня 1992 року на укр. кат. цвинтарі Святої Тройці в Ст. Клер, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Михайло Стак, секр.

АННА РОМАНИШИН член УНС Відд. 353-го Т-ва „Запорозька Січ" в Ню Бранзвик, Н.Дж. померла 4-го квітня 1992 року на 66-му році життя. Нар. 1926 року в Україні. Членом УНС стала 1967 року. Залишила у смутку трьох синів, дочку, невісток, семеро внуків та ближчу і дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 14-го квітня 1992 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Осип Рінник, секр.

ГРИГОРІЙ БЕБКО член УНС Відд. 240-го Т-ва ім. Є. Коновальця в Клівленді, Огайо помер 4-го квітня 1992 року на 73-му році життя. Нар. 6-го лютого 1919 року в Україні. Членом УНС став 1967 року. Залишив у смутку дружину Олену, сина Мирона і невістку Катерину та внуків Андрія і Тараса. Похорон відбувся 7-го квітня 1992 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Богдан Семків, секр.

ВАЛЯДАРІЯ КАША член УНС Відд. 107-го в Геммонд, Індіяна померла 28-го березня 1992 року на 63-му році життя. Нар. 22-го травня 1928 року в Чикаґо, Ілл. Членом УНС стала 1984 року. Залишила у смутку приятеля Ричарда Арнольда, дочку Лінду Шімстра і сина Вілліяма. Похорон відбувся 31-го березня 1992 року на цвинтарі Овк Гилл в Чикаґо, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Давид Робінзон, секр.

ЗАХАРІЙ НОВОСАД член УНС Відд. 465-го Т-ва ім. Івана Франка в Ляшіні, Кве. помер 24-го квітня 1992 року на 85-му році життя. Нар. 1907 року в Селі Бешів, пов. Сокаль, Галичина. Членом УНС став 1962 року. Залишив у смутку дружину Анну, синів Василя і Івана з родинами; братів Тому і Петра з родинами. Похорон відбувся 30-го квітня 1992 року на католицькому цвинтарі в Ляшіні, Кве., Канада.

Вічна Йому Пам"ять!

Т. Мороз, секр.

ІГОР СТЕФАН ПАЦАЛУЙКО член УНС Відд. 370-го Т-ва „Культура" в Ню Гейвен, Конн. помер 14-го травня 1992 року на 69-му році життя. Нар. 21-го січня 1923 року в Стрию, Україна. Членом УНС став 1953 року. Залишив у смутку дружину Галю з дітьми і внуками та родину в Україні, Польщі та Америці. Похорон відбувся 18-го травня 1992 року на цвинтарі Всіх Святих в Норт Гейвен, Конн.

Вічна Йому Пам'ять!

Василь Ґіна, секр.

ЮЛІЯ ҐУСТАФСОН член УНС Відд. 390-го Т-ва ім. Івана Франка в Брістолю, Кт. померла 30-го жовтня 1991 року на 78-му році життя. Нар. 4-го серпня 1913 року в Брістолю, Кт. Членом УНС стала 1939 року. Залишила у смутку дочку Ненсі Вентрелля. Похорон відбувся 2-го листопада 1991 року на цвинтарі Форествілл у Форествілл, Кт.

Вічна Їй Пам'ять!

Петро Буґрин, секр.

ЛОРЕНС КАТРІ член УНС Відд. 123-го Т-ва ім. Св. Марії в Скрентоні, Па. помер 25-го квітня 1992 року на 59-му році життя. Нар. 14-го березня 1933 року в Скрентоні, Па. Членом УНС став 1978 року. Залишив у смутку дружину Росенну, сина Ларри, доньку Лісу Мазур, брата Михайла, чотири сестри: Розмері Дерчак, Долорес Ґрагам, Джанет Квін і Сесилію Кутек та одну внучку. Похорон відбувся 28-го квітня 1992 року на катедральному цвинтарі в Скрентоні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ВАСИЛЬ КУШНІР член УНС Відд. 83-го Т-ва ім. Івана Франка у Філядельфії, Па. помер 7-го травня 1992 року на 71-му році життя. Нар. 1921 року в Будилові, Україна. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку сина Любомира Мирона, дочку Ірину, кузина Андрія Кушніра і Романа. Похорон відбувся на цвинтарі св. Марії на Факс Чейсі у Філядельфії, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Андрій Кушнір, секр.

МАРІЯ КОЗУБ-СУШКО член УНС Відд. 473-го Т-ва ім. сот. Ю. Головінського в Монтреалі, Канада померла 31-го серпня 1991 року на 44-му році життя. Нар. 1947 року в Монтреалі. Членом УНС стала 1986 року. Залишила у смутку Стефана Сушка з дружиною Френсизкою. Похорон відбувся на цвинтарі Нотр Дам де Неж в Монтреалі, Канада.

Вічна Їй Пам'ять!

Віра Баніт, секр.

ПЕТРО ТЕССАК член УНС Відд. 407-го в Торонто, Онт. Канада помер 20-го січня 1992 року на 88-му році життя. Нар. 1904 року в Україні. Членом УНС став 1959 року. Похорон відбувся 20-го січня 1992 року на York Cemetery in North York, Ont. Canada.

Вічна Йому Пам'ять!

С. Миськів, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 9-го СЕРПНЯ 1992 р.

Рочестер, Н. Й. Квартальні збори 367-го Відд. Т-ва Запорізька Січ о год. 3-ій по пол. в школі св. Йосафата. Є багато справ до полагодження. Просимо взяти участь та вирівняти залеглі вкладки. — Управа.